

MONITOR POLSKI

DZIENNIK URZĘDOWY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 5 czerwca 2024 r.

Poz. 435

**UCHWAŁA NR 267/2024
PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ**

z dnia 16 maja 2024 r.

w sprawie wytycznych dla rejonowych i okręgowych komisji wyborczych, dotyczących trybu i sposobu wykonywania zadań związanych z ustalaniem wyników głosowania w wyborach posłów do Parlamentu Europejskiego zarządzonych na dzień 9 czerwca 2024 r.

Na podstawie art. 161 § 1 i 3 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2408 oraz z 2024 r. poz. 721) Państwowa Komisja Wyborcza uchwala, co następuje:

§ 1. Ustala się wytyczne dla rejonowych i okręgowych komisji wyborczych, dotyczące trybu i sposobu wykonywania zadań związanych z ustalaniem wyników głosowania w wyborach posłów do Parlamentu Europejskiego zarządzonych na dzień 9 czerwca 2024 r., stanowiące załącznik do uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej: *S. Marciniak*

Załącznik do uchwały nr 267/2024 Państwowej Komisji
Wyborczej z dnia 16 maja 2024 r. (M.P. poz. 435)

**WYTYCZNE DLA REJONOWYCH I OKRĘGOWYCH KOMISJI WYBORCZYCH, DOTYCZĄCE
TRYBU I SPOSOBU WYKONYWANIA ZADAŃ ZWIĄZANYCH Z USTALANIEM WYNIKÓW GŁOSOWANIA
W WYBORACH POSŁÓW DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO ZARZĄDZONYCH
NA DZIEŃ 9 CZERWCA 2024 R.**

1. Ilekroć w niniejszych wytycznych jest mowa o:
  - 1) Kodeksie wyborczym – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2408 oraz z 2024 r. poz. 721);
  - 2) komisjach obwodowych – należy przez to rozumieć obwodowe komisje wyborcze;
  - 3) wójcie – należy przez to rozumieć odpowiednio wójta, burmistrza lub prezydenta miasta;
  - 4) pełnomocniku – należy przez to rozumieć pełnomocnika rejonowej komisji wyborczej wykonującego zadania związane z przyjmowaniem protokołów głosowania od komisji obwodowych oraz sprawdzeniem zgodności arytmetycznej wyników głosowania w obwodzie na listy kandydatów, o którym mowa w art. 176 Kodeksu wyborczego;
  - 5) liście kandydatów – należy przez to rozumieć listę kandydatów na posłów do Parlamentu Europejskiego;
  - 6) protokole głosowania – należy przez to rozumieć protokół głosowania w obwodzie na listy kandydatów na posłów do Parlamentu Europejskiego, o którym mowa w § 1 pkt 1 uchwały nr 219/2024 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 21 kwietnia 2024 r. w sprawie wzorów protokołów głosowania stosowanych w wyborach do Parlamentu Europejskiego (M.P. poz. 380);
  - 7) systemie teleinformatycznym – należy przez to rozumieć zaakceptowany i zapewniony przez Państwową Komisję Wyborczą i Krajowe Biuro Wyborcze system teleinformatyczny Wsparcie Organów Wyborczych (WOW), pomocniczo wykorzystywany przez organy wyborcze, o czym mowa w art. 162 § 3 Kodeksu wyborczego;
  - 8) wykonywaniu zadań przez rejonową komisję wyborczą – należy przez to rozumieć także wykonywanie tych zadań przez okręgową komisję wyborczą na obszarze okręgu wyborczego, na którym okręgowa komisja wyborcza wykonuje zadania rejonowej komisji wyborczej.
2. Niniejsze wytyczne dotyczą trybu i sposobu wykonywania przez rejonowe i okręgowe komisje wyborcze zadań związanych z ustaleniem wyników głosowania w wyborach posłów do Parlamentu Europejskiego oraz określają:
  - 1) na podstawie art. 176 Kodeksu wyborczego – tryb i zasady powoływania przez rejonowe komisje wyborcze pełnomocników;
  - 2) na podstawie art. 351 § 5 i 6 Kodeksu wyborczego – sposób przekazywania okręgowej komisji wyborczej danych o wynikach głosowania i protokołu wyników głosowania w rejonie;
  - 3) na podstawie art. 353 § 6 Kodeksu wyborczego – sposób przekazywania Państwowej Komisji Wyborczej protokołu wyników głosowania w okręgu wyborczym.

**I. Zadania rejonowych i okręgowych komisji wyborczych
przed dniem głosowania i w czasie głosowania**

1. Zagadnienia ogólne

Rejonowe i okręgowe komisje wyborcze ustalają szczegółowy plan działań wykonywanych w dniu poprzedzającym dzień głosowania i w dniu głosowania oraz zasady współdziałania z komisjami obwodowymi, urzędnikami wyborczymi, wójtami na obszarze swojej właściwości oraz z wojewodą i służbami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo i ład publiczny. Współdziałanie z organami jednostek samorządu terytorialnego powinno dotyczyć w szczególności:

- 1) ustanowienia w urzędach gmin dyżurów pracowników w dniu poprzedzającym dzień głosowania i w dniu głosowania w celu udzielania komisjom obwodowym informacji i pomocy technicznej;
- 2) zapewnienia:
  - a) stałej łączności (odbiór telefonów i e-maili),
  - b) stałej gotowości środków transportu w dniu poprzedzającym wybory, w dniu głosowania i w dniach następnych aż do zakończenia ustalania wyników głosowania w okręgu wyborczym,

- c) obsługi urzędników wyborczych,
- d) zastępczego źródła zasilania, w tym oświetlenia, siedzib komisji obwodowych,
- e) potrzeby pilnego wydrukowania i dostarczenia do obwodów głosowania obwieszczeń informujących o zmianach na liście kandydatów.

2. Zadania rejonowych komisji wyborczych

Zadaniem rejonowych komisji wyborczych przed dniem wyborów jest zapewnienie dostarczenia kart do głosowania komisjom obwodowym. Ponadto członkowie komisji rejonowych powinni pełnić dyżury w przeddzień i w dniu głosowania w celu rozpatrywania skarg na działalność komisji obwodowych, udzielania wyjaśnień i pomocy komisjom obwodowym oraz urzędnikom wyborczym, a także podejmowania niezbędnych działań w razie zaistnienia nieprzewidzianych sytuacji. Rejonowe komisje wyborcze rozpatrują te sprawy niezwłocznie.

3. Zadania okręgowych komisji wyborczych

Członkowie okręgowych komisji wyborczych powinni pełnić dyżury w składzie umożliwiającym podjęcie ewentualnych uchwał w sprawie zmian na listach kandydatów lub unieważnienia rejestracji listy kandydatów, a także wydrukowania i dostarczenia do obwodów głosowania obwieszczeń informujących o tych zmianach.

Okręgowa komisja wyborcza, dokonując w dniu głosowania skreślenia nazwiska kandydata na posła do Parlamentu Europejskiego z zarejestrowanej listy kandydatów z przyczyn wskazanych w art. 346 § 1 Kodeksu wyborczego lub unieważniając rejestrację listy kandydatów z przyczyny wskazanej w art. 222 § 4 w związku z art. 338 lub art. 346 § 3 Kodeksu wyborczego, sporządza obwieszczenie o dokonanych skreśleniach bądź unieważnieniu rejestracji listy i podaje je do publicznej wiadomości na obszarze właściwego okręgu wyborczego. Treść obwieszczenia okręgowa komisja wyborcza przekazuje niezwłocznie – za pośrednictwem rejonowych komisji wyborczych – komisjom obwodowym, w celu wywieszenia w lokalu wyborczym.

Wraz z obwieszczeniem należy przekazać komisjom obwodowym informację o sposobie sporządzenia protokołu głosowania. W takiej sytuacji unieważnioną listę kandydatów lub skreślone nazwisko kandydata pozostawia się w odpowiedniej części protokołu głosowania, czyniąc w miejscu przeznaczonym na wpisanie liczby głosów stosowną adnotację: „XXXXX”. Należy także przypomnieć komisjom obwodowym o zasadach ustalania ważności głosu w takiej sytuacji, wskazanych w wytycznych Państwowej Komisji Wyborczej dla obwodowych komisji wyborczych.

W dniu wyborów nie jest dopuszczalne unieważnienie rejestracji listy kandydatów z powodu rozwiązania komitetu wyborczego, o którym mowa w art. 101 § 1 i 3 Kodeksu wyborczego.

II. Zasady powoływania pełnomocników rejonowych komisji wyborczych i wykonania przez nich zadań

Rejonowa komisja wyborcza, zgodnie z art. 176 Kodeksu wyborczego, powołuje w gminach swoich pełnomocników. Do zadań pełnomocnika należy w szczególności:

- 1) przyjmowanie protokołów głosowania od komisji obwodowych;
- 2) sprawdzenie zgodności arytmetycznej wyników głosowania w obwodzie. Sprawdzenia dokonuje się w sposób określony uchwałą nr 266/2024 Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 16 maja 2024 r. w sprawie wytycznych dla obwodowych komisji wyborczych dotyczących sprawdzenia w systemie teleinformatycznym zgodności arytmetycznej danych zawartych w projektach protokołów głosowania i w protokołach głosowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego zarządzonych na dzień 9 czerwca 2024 r. (M.P. poz. 434);
- 3) przekazanie do rejonowej komisji wyborczej protokołów głosowania.

W uzasadnionych przypadkach rejonowa komisja wyborcza może powołać więcej niż jednego pełnomocnika w danej gminie.

Powołanie pełnomocników następuje w drodze uchwały.

Miejsce wykonywania zadań przez pełnomocników ustala się w porozumieniu z wójtem. Należy je lokalizować w urzędach miast i gmin, urzędach dzielnic, a w szczególnych wypadkach w innych budynkach administracji samorządowej. W uzasadnionych przypadkach miejscem wykonywania zadań pełnomocnika może być siedziba rejonowej komisji wyborczej.

Warunki materialno-techniczne wykonania zadań pełnomocnika zapewnia wójt jako zadanie zlecone gminie (art. 156 § 1 Kodeksu wyborczego). Wydatki z tym związane pokrywane są ze środków przeznaczonych na przeprowadzenie wyborów.

Pełnomocnik powinien być wyposażony w komputer z dostępem do Internetu, zapewniony przez urząd gminy, umożliwiający sprawdzenie zgodności arytmetycznej ustalonych wyników głosowania w obwodzie. Służy do tego wyłącznie system teleinformatyczny.

Pełnomocnik musi mieć dostęp do telefonu umożliwiający kontakt z komisjami obwodowymi, urzędnikiem wyborczym i rejonową komisją wyborczą oraz wykaz wszystkich objętych właściwością pełnomocnika komisji obwodowych z ich numerami, adresami i numerami telefonów. W wykazie odnotowuje się godziny dostarczenia pełnomocnikowi protokołów głosowania.

Pełnomocnik powinien posiadać także komplet obwieszczeń o skreślonych kandydatach i unieważnionych listach kandydatów oraz wykaz liczby osób uprawnionych do głosowania według obwodów głosowania.

III. Zadania rejonowych komisji wyborczych związane z przyjmowaniem protokołów głosowania od komisji obwodowych, ustalaniem wyników głosowania w rejonie, sporządzeniem protokołu wyników głosowania w rejonie i przekazaniem go okręgowej komisji wyborczej

1. Przekazywanie protokołów głosowania przez komisje obwodowe

Rejonowa komisja wyborcza ustala sposób przyjmowania protokołów głosowania z obwodów i informuje o tych ustaleniach przewodniczących komisji obwodowych oraz pełnomocników.

Protokoły głosowania są dostarczane pełnomocnikom przez przewodniczących komisji obwodowych lub ich zastępców.

Odebrane przez pełnomocników protokoły głosowania są niezwłocznie, **bez otwierania kopert**, dostarczane rejonowej komisji wyborczej.

Przy czynnościach przekazywania kopert z protokołami głosowania pełnomocnikom, a następnie rejonowym komisjom wyborczym oraz w czasie ich transportu mogą być obecni mężowie zaufania wyznaczeni do komisji obwodowych oraz obserwatorzy międzynarodowi.

Konieczne jest zapewnienie dyżuru i łączności z członkami komisji obwodowych do czasu stwierdzenia przez rejonową komisję wyborczą, że protokół głosowania został sporządzony prawidłowo, i powiadomienia o tym wyznaczonego do kontaktu członka komisji obwodowej.

Pełnomocnik lub osoba przez niego upoważniona odbiera za pokwitowaniem doręczone mu przez komisję obwodową zaklejone koperty:

- 1) pierwszą – zawierającą jeden egzemplarz (oryginał) protokołu głosowania na listy kandydatów. Jeżeli koperta nie jest zaklejona, pełnomocnik zawiadamia o tym niezwłocznie Policję i zwraca protokół komisji obwodowej;
- 2) drugą – zawierającą kopię protokołu głosowania podpisaną przez wszystkich członków komisji obwodowej uczestniczących przy ustalaniu wyników głosowania, która następnie przekazywana jest wójtowi przez pełnomocnika;
- 3) trzecią – zawierającą raport ostrzeżeń, jeżeli został sporządzony, oraz informatyczny nośnik danych, jeżeli komisja miała obsługę informatyczną, a dane z protokołu nie zostały wcześniej przesłane za pomocą sieci elektronicznego przekazywania danych. Jeżeli raport ostrzeżeń nie był sporządzony oraz nie ma konieczności przekazania nośnika danych, wówczas koperta ta nie jest przekazywana.

Na podstawie kopii protokołu głosowania pełnomocnik sprawdza poprawność sporządzenia protokołu głosowania, jak też zgodność arytmetyczną ustalonych wyników głosowania w obwodzie w zakresie określonym w uchwale Państwowej Komisji Wyborczej, o której mowa w pkt II, a także czy komisja obwodowa odniosła się do zarzutów mężów zaufania lub jej członków, o ile zostały wniesione.

Pełnomocnik sprawdza również w kopii protokołu, czy kandydaci skreśleni z listy kandydatów nie uzyskali żadnych głosów bądź czy unieważniona lista kandydatów została odpowiednio oznaczona.

Pełnomocnik po stwierdzeniu, że dane liczbowe podane w kopii protokołu głosowania pod względem ich arytmetycznej zgodności zostały ustalone prawidłowo, a system teleinformatyczny nie wskazał błędów, niezwłocznie ustnie przekazuje tę informację komisji obwodowej i koordynatorowi gminnemu ds. informatyki, który następnie potwierdza to w systemie teleinformatycznym.

Rejonowej komisji wyborczej pełnomocnik przekazuje dwie zaklejone koperty zawierające:

- 1) protokół głosowania;
- 2) raport ostrzeżeń, jeżeli został sporządzony, oraz informatyczny nośnik danych, jeżeli komisja miała obsługę informatyczną, a dane z protokołu nie zostały wcześniej przesłane za pomocą sieci elektronicznego przekazywania danych.

Po zakończeniu prac wszystkie kopie prawidłowo sporządzonych protokołów głosowania otrzymane od komisji obwodowych pełnomocnik przekazuje za potwierdzeniem wójtowi. Kopie te są udostępniane wyborcom do wglądu w siedzibie gminy, do której przekazano kopie protokołów głosowania, w ciągu 30 dni od dnia ich przekazania.

W przypadku komisji obwodowych, które korzystały ze wspomaganie informatycznego, lecz nie miały możliwości transmisji danych liczbowych z protokołów do rejonowej komisji wyborczej, transmisji tej dokonuje koordynator gminny ds. informatyki, przesyłając dane zawarte na informatycznym nośniku danych dostarczonym przez komisję obwodową. Nośniki sporządzone w komisjach obwodowych pozostają u koordynatora gminnego ds. informatyki, nie są przekazywane do rejonowej komisji wyborczej.

Koordynator gminny ds. informatyki potwierdza również wprowadzone do systemu teleinformatycznego dane o wynikach głosowania w obwodach poprzez wprowadzenie do tego systemu symboli kontrolnych lub kodów kreskowych umieszczonych na protokołach głosowania.

2. Odbiór protokołów głosowania przez rejonową komisję wyborczą

Rejonowa komisja wyborcza z chwilą zakończenia głosowania powinna być gotowa do przyjmowania protokołów głosowania od komisji obwodowych, przekazywanych jej przez pełnomocników.

Przy przekazywaniu rejonowej komisji protokołów głosowania mogą być obecni:

- 1) mężowie zaufania wyznaczeni do komisji obwodowej, jeżeli przybyli do siedziby rejonowej komisji wyborczej;
- 2) mężowie zaufania wyznaczeni do rejonowej komisji wyborczej;
- 3) obserwatorzy społeczni wyznaczeni do rejonowej komisji wyborczej;
- 4) obserwatorzy międzynarodowi.

Przy dalszych czynnościach w rejonowej komisji wyborczej mogą uczestniczyć mężowie zaufania i obserwatorzy społeczni wyznaczeni do rejonowej komisji wyborczej, a także obserwatorzy międzynarodowi.

3. Sprawdzenie protokołów głosowania w obwodach. Postępowanie w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w sporządzeniu protokołu

Przyjmując protokół głosowania, rejonowa komisja wyborcza sprawdza, czy znajduje się on w zapieczętowanej kopercie. Odbiór każdego protokołu odnotowuje się w przygotowanym wcześniej wykazie obwodów głosowania. Następnie protokół sprawdza się pod względem poprawności jego sporządzenia, zwracając uwagę, czy:

- 1) w protokole głosowania prawidłowo wpisano numer okręgu wyborczego i numer obwodu, a także kod terytorialny gminy;
- 2) protokół głosowania jest podpisany przez wymaganą liczbę członków komisji obwodowej (co najmniej przez 2/3 składu komisji, w tym jej przewodniczącego lub zastępcę);
- 3) protokół głosowania jest opatrzony właściwą pieczęcią;
- 4) protokół głosowania jest kompletny, tj.:
  - a) zawiera wszystkie listy kandydatów,
  - b) zawiera wszystkie karty protokołu głosowania oznaczone tym samym symbolem kontrolnym systemu teleinformatycznego w przypadku protokołu głosowania sporządzonego przy pomocy systemu teleinformatycznego,
  - c) zawiera stanowisko komisji obwodowej do zarzutów wniesionych do protokołu głosowania przez mężów zaufania lub członków komisji obwodowej, o ile takie zarzuty zostały wniesione.

Rejonowa komisja wyborcza dla sprawdzenia poprawności ustalenia wyników głosowania w obwodach korzysta z systemu teleinformatycznego, na zasadach określonych w uchwale Państwowej Komisji Wyborczej, o której mowa w pkt II.

4. Zadania związane z obsługą informatyczną rejonowej komisji wyborczej

Zespół informatyczny delegatury Krajowego Biura Wyborczego obsługującej rejonową komisję wyborczą:

- 1) weryfikuje zgodność danych elektronicznych otrzymanych z komisji obwodowych z dostarczonymi protokołami głosowania – przez sprawdzenie symbolu kontrolnego z protokołu głosowania – w przypadku komisji obwodowych, z których dane z protokołów zostały przesłane za pośrednictwem publicznej sieci elektronicznego przekazywania danych;
- 2) wczytuje dane z protokołu na podstawie dostarczonego wraz z protokołem kodu QR, a następnie sprawdza zgodność tych danych z dostarczonym protokołem głosowania przy pomocy symbolu kontrolnego z protokołu głosowania – w przypadku komisji obwodowych objętych obsługą informatyczną, które nie posiadały dostępu do sieci elektronicznego przesyłania danych, bądź gdy niemożliwe było przesłanie danych przez komisję obwodową lub koordynatora gminnego ds. informatyki;
- 3) wprowadza do systemu teleinformatycznego dane z protokołu głosowania i sprawdza zgodność arytmetyczną wyników głosowania w obwodzie – w przypadku komisji obwodowych, które nie miały zapewnionej obsługi informatycznej, i gdy niemożliwe było wprowadzenie i przesłanie danych ani przez obwodową komisję wyborczą, ani przez koordynatora gminnego ds. informatyki.

W sytuacji, o której mowa w ppkt 3, w przypadku **wystąpienia błędów** nie jest możliwe zapisanie danych w systemie – protokół głosowania przekazuje się pełnomocnikowi rejonowej komisji wyborczej w celu usunięcia błędów przez komisję obwodową. W przypadku **wystąpienia ostrzeżeń** rejonowa komisja wyborcza podejmuje decyzję o zatwierdzeniu protokołu głosowania lub wycofaniu go w celu ustalenia poprawnych wyników głosowania przez komisję obwodową. W przypadku **niestwierdzenia błędów i ostrzeżeń** bądź po ich skorygowaniu przez komisję obwodową dane są zapisywane w systemie. Następnie drukuje się wtórnik protokołu głosowania zawierający kod kreskowy i symbol kontrolny, który będzie podstawą weryfikacji. Dodatkowo potwierdza się podpisem zgodność wydrukowanego wtórnika protokołu głosowania z protokołem głosowania komisji obwodowej. **Wtórnik podpisuje osoba upoważniona przez rejonową komisję wyborczą.** Po zatwierdzeniu danych elektronicznych do protokołu głosowania dołącza się raport ostrzeżeń (jeśli wystąpiły) i podpisany wydruk wtórnika protokołu głosowania.

Jeżeli protokół nie ma wad, rejonowa komisja wyborcza zawiadamia, za pośrednictwem pełnomocnika, komisję obwodową o przyjęciu protokołu głosowania.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w protokole głosowania rejonowa komisja wskazuje je na piśmie i ustala sposób ich usunięcia, informując o tym niezwłocznie właściwą komisję obwodową, za pośrednictwem pełnomocnika.

Na żądanie męża zaufania, obserwatora społecznego oraz obserwatora międzynarodowego rejonowa komisja wyborcza może zlecić wykonanie wydruków protokołów głosowania z systemu teleinformatycznego z kilku wskazanych przez nich obwodów głosowania w celu porównania danych z dostarczonymi przez pełnomocników protokołami papierowymi. Mogą oni otrzymać kopie wydruków sprawdzonych w ten sposób protokołów głosowania. Ograniczenie liczby protokołów głosowania porównywanych z wydrukami winno być podyktowane wyłącznie względami organizacyjnymi. O wprowadzeniu określonych ograniczeń decyduje rejonowa komisja wyborcza.

5. Ustalenie wyników głosowania w rejonie

Po przyjęciu protokołów głosowania ze wszystkich obwodów rejonowa komisja wyborcza ustala wyniki głosowania w rejonie.

Po **zatwierdzeniu** w systemie teleinformatycznym danych ze wszystkich protokołów głosowania z obszaru właściwości rejonowej komisji wyborczej sporządza się wydruk wyników głosowania w rejonie. W wydruku zawarte są wszystkie dane liczbowe potrzebne do sporządzenia protokołu wyników głosowania w rejonie.

Wskazane jest, aby rejonowa komisja wyborcza sprawdziła dane zawarte w wydruku z wyliczeniami wykonanymi inną metodą. Jeżeli dane z wyliczeń dokonanych w różny sposób nie są identyczne, należy wyjaśnić i usunąć przyczynę rozbieżności.

6. Sporządzenie protokołu wyników głosowania w rejonie i przekazanie go okręgowej komisji wyborczej

Protokół wyników głosowania w rejonie rejonowa komisja wyborcza sporządza w dwóch egzemplarzach.

Mężowie zaufania mogą wnieść uwagi do protokołu wyników głosowania w rejonie.

Rejonowa komisja wyborcza ustosunkowuje się do nich w odpowiedniej rubryce protokołu wyników głosowania w rejonie. Jeżeli treść uwag mężów zaufania nie mieści się na formularzu protokołu, należy napisać je na odrębnych kartkach i dołączyć do protokołu.

Rejonowa komisja wyborcza niezwłocznie po sporządzeniu protokołu podaje do publicznej wiadomości wyniki głosowania w rejonie przez wywieszenie kopii protokołu w siedzibie komisji, w miejscu dostępnym dla wyborców. **Kopię protokołu wyników głosowania w rejonie podpisują wszyscy członkowie komisji obecni przy jej sporządzeniu oraz opatruje się ją pieczęcią komisji.** Kopia protokołu powinna być wywieszona w taki sposób, żeby możliwe było jej odczytanie także z wózka inwalidzkiego.

Rejonowa komisja wyborcza niezwłocznie po sporządzeniu protokołu wyników głosowania w rejonie przekazuje do okręgowej komisji wyborczej za pośrednictwem sieci elektronicznego przesyłania danych:

- 1) dokument elektroniczny zawierający obraz protokołu podpisanego przez wszystkich członków komisji rejonowej uczestniczących przy jego sporządzeniu,
- 2) arkusz kalkulacyjny (csv) zawierający dane z wynikami głosowania z obwodów znajdujących się na obszarze właściwości rejonowej komisji wyborczej

– podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym przez przewodniczącego rejonowej komisji wyborczej w obecności wszystkich członków uczestniczących przy jego sporządzeniu.

W razie stwierdzenia przez okręgową komisję wyborczą nieprawidłowości w ustaleniu wyników głosowania w rejonie, rejonowa komisja wyborcza usuwa je i ponownie przekazuje obraz protokołu i arkusz kalkulacyjny w sposób wyżej określony. Skorygowane wyniki głosowania w rejonie podawane są do publicznej wiadomości.

Następnie w terminie uzgodnionym z sekretarzem właściwej okręgowej komisji wyborczej przewodniczący rejonowej komisji wyborczej przekazuje okręgowej komisji wyborczej:

- 1) egzemplarz papierowy protokołu wyników głosowania w rejonie;
- 2) informatyczny nośnik danych z dokumentami przekazanymi uprzednio za pośrednictwem sieci elektronicznego przesyłania danych oraz arkuszem kalkulacyjnym zawierającym dane z wynikami głosowania z obwodów znajdujących się na obszarze właściwości komisji rejonowej.

Przekazywane dokumenty są dostarczane w kopertach zaklejonych i opieczętowanych na wszystkich złączach. Doręcza je przewodniczący rejonowej komisji wyborczej bądź osoba pisemnie przez niego upoważniona.

Pozostałe dokumenty z wyborów rejonowa komisja wyborcza przekazuje dyrektorowi delegatury Krajowego Biura Wyborczego właściwej dla siedziby komisji.

7. Tryb postępowania w przypadku nieuzyskania wyników głosowania z obwodów utworzonych za granicą lub na polskich statkach morskich

W razie nieuzyskania danych z obwodu głosowania utworzonego za granicą lub na polskim statku morskim w ciągu 24 godzin od zakończenia głosowania w tym obwodzie, Okręgowa Komisja Wyborcza w Warszawie I wykonująca zadania rejonowej komisji wyborczej zamieszcza informację o tym w protokole wyników głosowania w rejonie.

IV. Zadania okręgowych komisji wyborczych związane z ustaleniem wyników głosowania w okręgu, sporządzeniem protokołu wyników głosowania w okręgu i przekazaniem go Państwowej Komisji Wyborczej

1. Zagadnienia ogólne

Okręgowa komisja wyborcza tak organizuje swoją pracę, aby z chwilą sporządzenia protokołów wyników głosowania w rejonie przez rejonowe komisje wyborcze była gotowa do przyjmowania danych o wynikach głosowania i protokołów.

2. Sprawdzenie protokołów wyników głosowania w rejonie. Postępowanie w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w sporządzeniu protokołu

Niezwłocznie po otrzymaniu za pośrednictwem sieci elektronicznego przesyłania danych dokumentów, o których mowa w pkt III.6, okręgowa komisja wyborcza sprawdza protokół głosowania w rejonie pod względem poprawności jego sporządzenia, zwracając uwagę, czy:

- 1) w protokole prawidłowo wpisano numer okręgu wyborczego;
- 2) protokół jest podpisany przez wymaganą liczbę członków rejonowej komisji wyborczej (co najmniej przez połowę składu komisji);
- 3) protokół jest opatrzony właściwą pieczęcią;
- 4) zachowana jest poprawność arytmetyczna danych liczbowych zawartych w protokole. Warunki arytmetyczne, które muszą spełniać dane liczbowe, są określone w uchwale, o której mowa w pkt II.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w protokole okręgowa komisja wyborcza wskazuje je na piśmie, informując o tym niezwłocznie rejonową komisję wyborczą. Usunięcie nieprawidłowości polega na sporządzeniu nowego protokołu wyników głosowania w rejonie lub uzupełnieniu danych w protokole (np. podpisów członków komisji rejonowej). W przypadku nie stwierdzenia nieprawidłowości lub po ich usunięciu przez komisję rejonową okręgowa komisja wyborcza przyjmuje protokół i powiadamia o tym rejonową komisję wyborczą.

3. Ustalenie wyników głosowania w okręgu

Po otrzymaniu za pośrednictwem sieci elektronicznego przesyłania danych protokołów wyników głosowania w rejonie i zatwierdzeniu w systemie teleinformatycznym danych z tych protokołów sporządza się wydruk wyników głosowania w okręgu wyborczym. W wydruku zawarte są wszystkie dane liczbowe potrzebne do sporządzenia protokołu wyników głosowania w okręgu wyborczym. Wskazane jest, aby okręgowa komisja wyborcza sprawdziła dane zawarte w wydruku z wyliczeniami dokonany innymi metodami. Jeżeli dane z wyliczeń dokonanych w różny sposób nie są identyczne, należy wyjaśnić i usunąć przyczynę rozbieżności.

4. Sporządzenie protokołu wyników głosowania w okręgu i przekazanie go Państwowej Komisji Wyborczej

Okręgowa komisja wyborcza sporządza w dwóch egzemplarzach protokół wyników głosowania w okręgu wyborczym. W przypadku nieuzyskania wyników głosowania z obwodu głosowania utworzonego za granicą lub na polskim statku morskim w ciągu 24 godzin od zakończenia głosowania w tym obwodzie, Okręgowa Komisja Wyborcza w Warszawie I uznaje – podejmując stosowną uchwałę – głosowanie w tym obwodzie za niebyłe, a informację o tym zamieszcza w protokole wyników głosowania w okręgu wyborczym (art. 353 § 2 Kodeksu wyborczego).

W przypadku wniesienia przez mężów zaufania zarzutów do protokołu okręgowa komisja wyborcza ustosunkowuje się do nich w odpowiedniej rubryce protokołu albo na odrębnych kartkach, które należy dołączyć do protokołu.

Okręgowa komisja wyborcza niezwłocznie po sporządzeniu protokołu podaje do publicznej wiadomości wyniki głosowania w okręgu przez wywieszenie kopii protokołu w siedzibie komisji, w miejscu dostępnym dla wyborców. **Kopię protokołu podpisują wszyscy członkowie komisji obecni przy jej sporządzeniu oraz opatruje się ją pieczęcią komisji.** Kopia protokołu powinna być wywieszona w taki sposób, żeby możliwe było jej odczytanie także z wózka inwalidzkiego.

Okręgowa komisja wyborcza niezwłocznie po sporządzeniu protokołu wyników głosowania w okręgu wyborczym przekazuje do Państwowej Komisji Wyborczej za pośrednictwem sieci elektronicznego przesyłania danych:

- 1) dokument elektroniczny zawierający obraz protokołu podpisanego przez wszystkich członków komisji okręgowej uczestniczących przy jego sporządzaniu,
- 2) arkusz kalkulacyjny (csv) zawierający dane z wynikami głosowania z obwodów znajdujących się na obszarze właściwości okręgowej komisji wyborczej

– podpisane kwalifikowanym podpisem elektronicznym przez przewodniczącego komisji okręgowej lub jego zastępcę w obecności wszystkich członków uczestniczących przy jego sporządzaniu.

Okręgowa komisja wyborcza, w terminie uzgodnionym z Sekretarzem Państwowej Komisji Wyborczej, przekazuje Państwowej Komisji Wyborczej:

- 1) egzemplarz papierowy protokołu wyników głosowania w okręgu;
- 2) informatyczny nośnik danych z dokumentami przekazanymi uprzednio za pośrednictwem sieci elektronicznego przesyłania danych, z wyjątkiem arkusza kalkulacyjnego zawierającego dane z wynikami głosowania z rejonów znajdujących się na obszarze właściwości komisji okręgowej.

Przekazywane dokumenty są dostarczane w kopertach zaklejonych i opieczętowanych na wszystkich złączach. Doręcza je przewodniczący okręgowej komisji wyborczej bądź osoba pisemnie przez niego upoważniona.

Pozostałe dokumenty z wyborów okręgowa komisja wyborcza przekazuje dyrektorowi delegatury Krajowego Biura Wyborczego właściwej dla siedziby komisji.